

POSTANOWIENIE

9 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 9 grudnia 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa W.K.
przeciwko R.J., I.K. i S.K.
o wydanie nieruchomości,
na skutek skargi kasacyjnej R.J., I.K. i S.K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z 28 listopada 2024 r., I ACa 1917/22,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza na rzecz W.K. od R.J., I.K. i S.K. po 900 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za okres po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia pozwanym do dnia zapłaty.

[M.O.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 28 listopada 2024 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku w sprawie z powództwa W.K. przeciwko R.J., I.K. oraz S.K. o wydanie nieruchomości, na skutek apelacji pozwanych od wyroku Sądu Okręgowego w Ostrołęce z 14 czerwca 2023 r., I C 272/21, zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji o tyle, że w punktach 1, 3 i 5 pominął słowo: „solidarnie” (pkt I); oddalił apelację w pozostałym zakresie (pkt II); zasądził od pozwanych na rzecz powoda kwotę 4500 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia zasądzającego te koszty do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów instancji odwoławczej (pkt III).

Pozwani wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu drugiej instancji, zaskarżając to orzeczenie w całości oraz wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji, zniesienie postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością postępowania oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Ostrołęce lub innemu sądowi równorzędnemu z pozostawieniem temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za wszystkie instancje oraz kosztów postępowania kasacyjnego.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący wskazali, że wniesiona przez nich skarga ma być oczywiście uzasadniona; w sprawie zachodzi nieważność postępowania; w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, które skarżący sformułowali w formie następujących pytań:

1) czy na gruncie art. 3 ust. 1 i 2 oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 14 lipca 1961 r. o gospodarce terenami w miastach i osiedlach (tekst jedn.: Dz.U. 1969 nr 22 poz. 159; dalej jako: „ustawa z 1961 r.”) można przyjąć, że ustawodawca objął jej działaniem wszystkie spółdzielnie działające na terytorium ówczesnej PRL w okresie jej obowiązywania, co zdaniem Sądu drugiej instancji wyłącza możliwość „przekazywania mienia państwowego inaczej jak w postaci użytkowania zależnego, przez co żadna ze Spółdzielni nie miała podstaw aby czuć się właścicielem nieruchomości (...)”, czy też wymagają dowodzenia okoliczności stanowiącej warunek oddania spółdzielni terenów państwowych do „użytkowania” na warunkach wskazanej wyżej ustawy, tj.

- okoliczność wydania decyzji właściwego do spraw gospodarki komunalnej i mieszkaniowej organu prezydium powiatowej rady narodowej, wydanej na wniosek jednostki ubiegającej się o przekazanie terenu oraz ustalenie jej treści (okresu na jaki oddano nieruchomość w użytkowanie i warunków „użytkowania” - vide art. 10 ust. 1 zd. ostatnie ustawy z 1961 r.),

- okoliczność nałożenia na spółdzielnię obowiązku uiszczania opłat, o których mowa w art. 3 ust 2 zd. ostatnie ustawy z 1961 r.,

które mogą świadczyć o potrzebie analizy konkretnej sytuacji danej spółdzielni, dokonania indywidualnych ustaleń i ocen odniesionych do danej spółdzielni i okoliczności, w jakich ona działała w chwili zachowania?;

2) czy wobec ustalenia nieważności stwierdzających przejście przedsiębiorstwa/ nieruchomości na własność Państwa ze skutkiem *ex tunc* - wobec czego nigdy nie doszło do nabycia nieruchomości przez Skarb Państwa - można zakwalifikować ją do terenów państwowych w rozumieniu art. 1 ust. 2 ustawy z 1961 r.?

3) czy w świetle zmian, jakie zaszły od momentu uchylenia art. 128 k.c. w pierwotnym brzmieniu w dniu 1 lutego 1989 r. w związku „uwłaszczeniem” państwowych osób prawnych, które nastąpiło z dniem 5 grudnia 1990 r. na podstawie art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz.U. 1990 nr 79 poz. 464) doszło do „otwarcia” przestrzeni dla uznania samoistnego charakteru posiadania nieruchomości przez spółdzielnie, a co za tym idzie czy w tej sytuacji wymagają ustalenia okoliczności stanowiące podstawę stwierdzenia po stronie spółdzielni okoliczności uzasadniających zastosowanie art. 172 § 1 i § 2 k.c. w zw. z art. 336 k.c.?

4) czy w świetle art. 3 ust. 1 i 2 oraz art. 10 ust. 1 ustawy z 1961 r. dopuszczalne jest na podstawie art. 234 zd. pierwsze k.p.c. zwolnienie Sądu ze związania domniemaniem prawnym z art. 339 k.c., w razie nieprzedstawienia przez stronę zobowiązaną na mocy art. 6 k.c. żadnych dowodów w sprawie sprowadzających się do jego obalenia, a jedynie wobec poczynienia ogólnej wykładni ustawy z 1961 r., sprowadzającej się do uznania przez Sąd drugiej instancji (za Sądem pierwszej instancji), że:

- ówczesne formy dysponowania ogólnonarodową własnością państwową nie przewidywały oddawania majątku państwowego inaczej niż w „użytkowanie”;

- w okresie obowiązywania ustawy z 1961 r. spółdzielnie nie miały zdolności władania żadną nieruchomością jak właściciel - również w świetle zmian, jakie zaszły od momentu uchylenia art. 128 k.c. w pierwotnym brzmieniu w dniu 1 lutego

1989 r. w związku „uwłaszczeniem” państwowych osób prawnych, które nastąpiło z dniem 5 grudnia 1990 r. na podstawie art. 2 ust. 1 i 2 z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości?

Powód złożył odpowiedź na skargę, w której wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie od pozwanych na swoją rzecz kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna pozwanych nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a zarazem kwalifikowanym pismem procesowym o ściśle określonej przez ustawę treści. Sąd Najwyższy, rozpoznając ten nadzwyczajny środek zaskarżenia, nie jest trzecią instancją sądową, lecz działa w interesie publicznym (postanowienie SN z 27 stycznia 2009 r., V CSK 358/08), na rzecz Państwa jako dobra wspólnego (postanowienie SN z 11 lutego 2009 r., V CSK 388/08), jakkolwiek oczywiście nie oznacza to braku indywidualnego interesu skarżącego w rozpoznaniu nadzwyczajnego środka zaskarżenia, a w konsekwencji także weryfikacji tego interesu (*gravamen*). Jednak przede wszystkim skarga kasacyjna ma służyć ochronie prawidłowego wykonywania prawa oraz jego jednolitej wykładni. Interes prywatny uwzględnia zaś tylko na tyle, na ile może się on stać podłożem zaspokojenia interesu ogólnego (zob. aktualne uwagi w postanowieniu SN z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy przewidziana w art. 398⁹ k.p.c. instytucja tzw. przedsądu, w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej (postanowienie SN z 12 marca 2024 r., I CSK 254/23).

Na etapie przedsądu Sąd Najwyższy ocenia wyłącznie wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz jego uzasadnienie. Wniosek ten stanowi

element konstrukcyjny skargi odrębny od podstaw skargi i ich uzasadnienia, które są oceniane dopiero, gdy skarga kasacyjna zostanie przyjęta do rozpoznania.

Dla spełnienia wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie SN z 17 czerwca 2021 r., IV CSK 1/21).

Najdalej idącą przyczyną kasacyjną wskazaną przez pozwanych jest nieważność postępowania, którą skarżący wywodzą z faktu rozpoznania sprawy w postępowaniu pierwszo- i drugoinstancyjnym przez sędziów powołanych na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018 poz. 3). W odniesieniu do postępowania przed Sądem pierwszej instancji pozwani podnieśli również, że nieważność postępowania wynika z tego, że zaistniały okoliczności stanowiące podstawę wyłączenia sędziego na podstawie art. 49 § 1 k.p.c., związane z podjęciem przez sędziego rozpoznającego sprawę wadliwych decyzji procesowych a także z tego, że wyrok Sądu *a quo* został wydany z naruszeniem art. 50 § 3 pkt 2 k.p.c., ponieważ sędzia objęty wnioskiem o wyłączenie ogłosił wyrok przed rozpoznaniem tego wniosku. Skarżący wskazali jednocześnie, że nie dostrzegając nieważności postępowania przed Sądem pierwszej instancji Sąd odwoławczy naruszył art. 378 § 1 i art. 386 § 2 k.p.c., co świadczy o tym, że wniesiona przez nich skarga kasacyjna ma być również oczywiście uzasadniona.

Argumentacja przedstawiona przez pozwanych na poparcie stanowiska o wystąpieniu przyczyny kasacyjnej w postaci nieważności postępowania stanowi niedopuszczalną próbę podważenia skuteczności nominacji sędziowskiej sędziów, którzy orzekali w postępowaniu przed Sądami pierwszej i drugiej instancji.

Badanie ważności lub skuteczności aktu ustrojowego powołania sędziego przez Prezydenta RP oraz wynikającego z niego stosunku ustrojowego łączącego sędziego z Rzeczpospolitą Polską – odrębnego od stosunku służbowego – nie jest

dopuszczalne w jakimkolwiek postępowaniu przed sądem lub innym organem państwowym.

Powołanie sędziego następuje bezpośrednio na podstawie art. 179 Konstytucji RP oraz stanowi podstawę prawno-konstytucyjnego (ustrojowego) stosunku, który jako taki nie może być przedmiotem kontroli sądowej (zamiast wielu zob. np. postanowienie SN z 30 kwietnia 2024 r., I NWW 60/24). Wynika to z faktu, iż powołanie na urząd sędziego wiąże się ze skutkiem w postaci powierzenia sędziemu sprawowania czynności o władczym charakterze z zakresu wykonywania władzy sądowniczej, do których kompetencje wywodzi sędzia wprost z norm konstytucyjnych, w których zakotwiczona jest jego inwestytura. Obowiązkiem każdego sędziego powołanego na urząd przez Prezydenta Rzeczypospolitej, korzystającego w ten sposób z przysługującej mu prerogatywy, jest wymierzanie sprawiedliwości. Służba ta znajduje nienaruszalne podstawy w trwałości i niepodważalności aktu prezydenckiego powołania (art. 179 w zw. z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zob. postanowienie SN z 29 stycznia 2024 r., I USK 95/23).

Powoływanie sędziego jest kompetencją zakotwiczoną bezpośrednio w art. 179 Konstytucji, dla której interpretacji istotne znaczenie ma kwalifikacja jej jako prerogatywy, oraz w art. 126 ust. 1 Konstytucji w zakresie, w jakim stanowi, że Prezydent jest najwyższym przedstawicielem Rzeczypospolitej Polskiej” (wyrok TK z 24 października 2017 r., K 3/17, OTK ZU A/2017, poz. 68; zob. też wyroki TK: z 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, OTK ZU A/2020, poz. 61; z 16 maja 2024 r., U 1/24, OTK ZU poz. 47/A/2024; postanowienie TK z 23 czerwca 2008 r., Kpt 1/08, OTK ZU nr 5/A/2008, poz. 97). W zakresie odnoszącym się do aktu nominacyjnego, art. 179 Konstytucji RP jest stosowany bezpośrednio jako samoistna podstawa prawna aktu urzędowego Prezydenta.

Akt Głowy Państwa o powołaniu sędziego nie podlega weryfikacji wobec braku odpowiedniego trybu, a taki musiałby wprost wynikać z norm rangi konstytucyjnej, skoro dotyczyłby oceny i ewentualnej ingerencji w kompetencje innego organu określone i ukształtowane wprost w Konstytucji RP. Brak takich norm pozwalających na ocenę i weryfikację ważności bądź skuteczności aktu

powołania sędziego oznacza, iż żaden inny organ władzy publicznej, w tym żaden sąd, nie może sobie przypisać ani wprost, ani pośrednio, tj. przez podważanie systemowe niezależności sędziowskiej, takich kompetencji (tak wprost TK w wyroku z 10 marca 2022 r., K 7/21, OTK ZU, poz. 24/A/202; zob. też np. postanowienie SN z 25 listopada 2022 r., II CSKP 426/22). Stanowiłoby to oczywiste i rażące naruszenie standardu praworządności w jej prawdziwym i rzeczywistym wymiarze, tj. określonym w art. 7 Konstytucji RP. Zgodnie z tym przepisem, każdy organ władzy publicznej, a zatem także każdy sąd, obowiązany jest działać, a zatem wykonywać przyznane mu władztwo jedynie na podstawie wyraźnej kompetencji wynikającej z odpowiednich przepisów – na podstawie zatem i w granicach prawa. Jednocześnie kompetencji żadnego organu, w tym sądu, nie wolno nie tylko mu przypisywać bez wyraźnej podstawy normatywnej, ale nawet domniemywać. Odnosi się to również do kompetencji sądu, który nie może jej w tym zakresie wywodzić z ogólnej funkcji wymiaru sprawiedliwości.

Brak kompetencji do oceny lub weryfikacji skuteczności powołania na urząd sędziego oznacza, iż działanie zmierzające do osiągnięcia rezultatu „weryfikującego” poprzez przypisanie sobie przez jakikolwiek organ władzy publicznej, w tym przez sąd, wprost lub pośrednio, kompetencji tego rodzaju, jest zakazane. *Nota bene* dotyczy to także weryfikacji, na etapie po powołaniu, aktów nieprzypadkowo chronologicznie poprzedzających samo powołanie, a zatem w szczególności uchwały Krajowej Rady Sądownictwa o przedstawieniu kandydata na urząd sędziego. Taka bowiem uchwała poprzez przedstawienie kandydata na sędziego Prezydentowi RP wywołała ostateczny skutek. Powołanie z kolei skutkuje powstaniem nowego stanu prawnego i statusu osobowego (ukształtowanego konstytucyjnie) funkcjonariusza publicznego, jakim jest sędzia, a w związku z tym odpadnięciem możliwości weryfikacji uchwały nawet wówczas, gdyby miała być ona oceniana na wcześniejszym etapie, tj. przed podjęciem decyzji przez głowę państwa. Kolejność obu aktów procedury nominacyjnej, tj. przedstawienia kandydata przez KRS oraz powołanie na urząd sędziego w świetle art. 179 Konstytucji RP nie jest przypadkowa.

Akt Prezydenta RP zamyka i wieńczy proces nominacyjny w sposób nieodwracalny, a ewentualnym trybem pozwalającym na podważenie statusu

sędziego (jednak nie z uwagi na procedurę nominacyjną), jest ten, przewidziany w art. 180 ust. 2 Konstytucji RP. Nieprzypadkowo też art. 180 ust. 1 Konstytucji stanowi o nieusuwalności sędziego, a w istocie skutek równoważny usunięciu sędziego byłby osiągnięty pozakonstytucyjnym trybem poprzez umożliwienie weryfikacji procedury nominacyjnej, w tym także jedynie poprzez wskazanie istnienia rzekomego „instytucjonalnego braku niezależności” sędziego. Stabilność urzędu sędziego i niepodważalność czynności orzeczniczych z powodu trybu nominacyjnego nie stanowią wartości „samych dla siebie”, czy też służących nieuzasadnionej ochronie indywidualnego stosunku pracowniczego sędziego, lecz prowadzą do urzeczywistnienia konstytucyjnego prawa do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP).

De constitutione lata tylko sposób powoływania tzw. sędziowskiej części Krajowej Rady Sądownictwa według standardu tzw. łańcucha demokratycznej legitymizacji tego organu (zob. np. postanowienie niemieckiego Federalnego Sądu Konstytucyjnego z 15 lutego 1978 r., BVerfGE 47, 253 [273]), odpowiada wymaganiom konstytucyjnym, wynikającym bezpośrednio z art. 2 i art. 4 ust. 2 Konstytucji RP. Zgodność z Konstytucją obecnego modelu wyboru kandydatów z uwagi na sposób wyboru tzw. sędziowskiej części KRS wzmocniło domniemanie konstytucyjności w wyroku TK z 25 marca 2019 r., K 12/18 (OTK ZU poz. 17/2019). Krajowa Rada Sądownictwa wybierana w trybie i na zasadach określonych po 2017 r. stanowi KRS dysponującą taką demokratyczną legitymacją. Tej legitymacji nie mają natomiast sędziowie jako grupa zawodowa, choćby z tego względu, iż dokonywali przed 2018 r. wyboru tzw. sędziowskiej części KRS nie jako organy władzy publicznej o legitymacji demokratycznej wywodzonej z aktu wyboru obywateli w wyborach okresowych, tajnych, bezpośrednich i równych, lecz wyłącznie jako członkowie grupy zawodowej. Konstytucja RP nie przewiduje i nie dopuszcza możliwości kształtowania składów konstytucyjnych organów władzy publicznej w taki sposób, tj. poprzez kooptację lub wybory w ramach jedynie jednej grupy zawodowej. Taki model KRS jest oczywiście sprzeczny ze standardem wynikającym z art. 2 i art. 4 ust. 2 Konstytucji RP (zasady demokracji i przedstawicielstwa).

Ewentualne próby podważenia skuteczności i ostateczności aktu nominacyjnego sędziego wprost także naruszają prawo do sądu, o którym mowa w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, a to wobec faktu, iż stanowią próbę podważenia stabilności funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości w zakresie, w jakim realizuje on swoją podstawową funkcję, tj. rozstrzygania o prawach i obowiązkach stron (uczestników). Model procedury nominacyjnej, która została ukształtowana w Polsce na mocy Konstytucji i konkretyzującej jej postanowienia ustawy w żadnej mierze w abstrakcyjnym ujęciu nie narusza prawa strony do sądu ustanowionego ustawą, niezależnego, a tym samym bezstronnego. Ewentualna weryfikacja prawidłowości rozstrzygnięcia nie może opierać się na założeniu, iż mogłaby być w dowolnym czasie podważona nominacja sędziego uczestniczącego w składzie orzekającym przez stronę, której zapadłe rozstrzygnięcie nie odpowiada. Ocenie z kolei tego, czy w składzie Sądu brał udział sędzia bezstronny, a zatem tworzący skład niezależny, służą klasyczne instrumenty procesowe, tj. przede wszystkim regulacje odnoszące się do wyłączenia sędziego (art. 48-49 k.p.c.). Każdorazowo ocena bezstronności i niezawisłości sędziego powinna być zindywidualizowana i nie może być narzędziem podważenia skuteczności powołania, swoistego „zamrożenia” inwestytury sędziowskiej, które może służyć do manipulacji składami (postanowienie SN z 3 lipca 2024 r., III CB 26/24).

O nieważności postępowania nie może również świadczyć to, że orzeczenie zostało wydane przez sędziego, co do którego, w ocenie strony, zaistniały okoliczności uzasadniające jego wyłączenie na podstawie art. 49 § 1 k.p.c. Nieważność postępowania w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. dotyczy bowiem tylko udziału w postępowaniu sędziego wyłączanego z mocy ustawy, a nie podlegającego wyłączeniu na wniosek w myśl art. 49 k.p.c. (postanowienie SN z 21 września 2023 r., I CSK 1987/23 i przywołane w nim orzecznictwo).

Wydanie orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie przez sędziego, co do którego złożono wniosek o jego wyłączenie na podstawie art. 49 k.p.c., nie powoduje nieważności postępowania. Zgodnie z art. 379 pkt 4 k.p.c. nieważność postępowania zachodzi wtedy, gdy w rozpoznaniu sprawy brał udział sędzia wyłączony z mocy ustawy. Chodzi tu zatem o przypadki wymienione w art. 48 § 1 k.p.c. W rezultacie, czynności podejmowane przez sędziego wbrew zakazowi

wskazanemu w art. 50 § 3 k.p.c. nie powodują nieważności postępowania, a co najwyżej uchybienie procesowe, który może wpłynąć na wynik sprawy (postanowienie SN z 16 września 2022 r., I CSK 2408/22).

Jako przyczynę kasacyjną, mającą uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, pozwani wskazali również oczywistą zasadność skargi mającą wynikać z naruszenia przez Sąd drugiej instancji art. 3 ust. 1 i 2 oraz art. 10 ust. 1 ustawy z 1961 r.; art. 3 ust. 1 i 2, art. 5 oraz art. 10 ust. 1 ustawy z 1961 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami i wywłaszczaniu nieruchomości; art. 172 § 1 i 2 w zw. z art. 336 k.c.; art. 339 oraz art. 336 k.c.; art. 234 zd. drugie w zw. z art. 378 § 1 oraz w zw. z art. 382 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c.

Na tle tej przesłanki w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że nie każde naruszenie prawa, nawet oczywiste, przesądza o zasadności skargi kasacyjnej (zob. w szczególności postanowienia SN: z 15 lutego 2007 r., V CSK 485/06; z 3 marca 2020 r., V CSK 75/19). Sam zarzut naruszenia, nawet oczywistego, określonego przepisu prawa nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, bowiem mimo takiego naruszenia prawa, orzeczenie może być prawidłowe (postanowienia SN: z 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 6 listopada 2020 r., III CSK 110/20). Przesłanka „oczywistej zasadności skargi kasacyjnej” nie odpowiada bowiem w pełni przesłance „oczywistego naruszenia prawa” przez wydanie zaskarżonego orzeczenia (postanowienie SN z 20 lutego 2008 r., V CSK 512/07).

O oczywistej zasadności skargi można mówić jedynie w przypadku stwierdzenia szczególnych, kwalifikowanych, wręcz rażących przypadków naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji, bez wnikliwego wgłębiania się w merytoryczną analizę trafności orzeczenia (postanowienia SN: z 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 7 października 2010 r., I CSK 189/10; z 28 lipca 2011 r., I CSK 77/11), które powodują, że zaskarżone orzeczenie jest wadliwe.

Wывód prawny pozwanych zawarty w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w zakresie odnoszącym się do oczywistej

zasadności skargi, sprowadza się do polemiki z zaskarżonym orzeczeniem, nie zaś wykazania, że przy jego ferowaniu popełniono uchybienia w zakresie stosowania prawa, które miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom. Uzasadnienie wniosku stanowi w istocie próbę zaangażowania Sądu Najwyższego do kolejnej weryfikacji instancyjnej prawidłowości dokonania przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych i oceny prawnej w sprawie, co nie jest celem postępowania kasacyjnego i nie może skutecznie uzasadniać wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Niezależnie od powyższego należy podkreślić, że kwestie prawne związane z wykładnią i stosowaniem ustawy z 1961 r., wokół których skarżący zbudowali argumentację mającą, w ich ocenie, świadczyć o oczywistej zasadności skargi, są bardzo złożone a ich rozstrzygnięcie wymagałoby pogłębionych analiz prawnych, co samo w sobie wyłącza możliwość przyjęcia, że w sprawie wystąpiła przyczyna kasacyjna określona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołali się również na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych.

Na tle tej przyczyny kasacyjnej w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że istotne zagadnienie prawne powinno być zagadnieniem nowym, nierozwiązanym dotąd w orzecznictwie a jego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa (postanowienia SN: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01; z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01; z 11 lutego 2009 r., V CSK 388/08). Powinno ono jednocześnie pozwalać na sformułowanie przez Sąd Najwyższy, w ramach rozpoznania skargi kasacyjnej, ogólnego poglądu, możliwego do wykorzystania na gruncie innych spraw. Konieczne jest też wskazanie argumentów przekonujących o istotności zagadnienia (postanowienie SN z 24 lipca 2007 r., IV CSK 207/07) a skarżący powinien jednocześnie przedstawić własne stanowisko odnośnie do tego zagadnienia (postanowienie SN z 30 stycznia 2023 r., I CSK 2599/22).

Sposób, w jaki pozwani uzasadnili wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w zakresie odnoszącym się do sformułowanych przez nich zagadnień

prawnych, nie spełnia ukształtowanych w orzecznictwie Sądu Najwyższego kryteriów. Skarżący nie przedstawili bowiem żadnych argumentów świadczących o istotności przedstawionych przez siebie zagadnień ani żadnych możliwych sposobów ich rozstrzygnięcia, jak również własnego stanowiska wobec tych zagadnień.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, § 1¹ i 3 w zw. z art. 105 § 1, art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6, § 7 pkt 3 i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn.: (Dz.U. z 2023 r. poz. 1964).

SSN Kamil Zaradkiewicz

[M.O.]

[a.ł]